

Sygn. akt I NSW 4762/20

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z protestu Z.D.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

**wyraża opinię, iż zarzuty protestu są niezasadne.**

### UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. Z.D. wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi A.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej, zarzucając naruszenie przepisów dotyczących głosowania, tj. art. 3, 32 § 1 i 2, 54 § 4 i 6 w zw. z art. 287 Kodeksu wyborczego.

W uzasadnieniu wnoszący protest wskazał, iż był obserwatorem społecznym wyborów w komisji nr [...] w K.. Jedna z osób przebywających w lokalu, towarzysząca osobie starszej, zwrócił uwagę, że jego osoba figuruje w spisie wyborców, podczas gdy on złożył już swój głos korespondencyjnie w L., w Wielkiej

Brytanii. W ocenie skarżącego, umożliwienie wyborcy podwójnego głosowania miało wpływ na wynik wyborów.

Prokurator Generalny w swoim stanowisku z dnia 29 lipca 2020 r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, albowiem nie spełnia warunków określonych w przepisach art. 321 § 1 w zw. z art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego. Z.D. nie wykazał, iż doszło do naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego, jak również nie określił, jak opisane przez niego zdarzenie miało wpływ na wynik wyborów. W ocenie uczestnika postępowania, wskazany przez wnoszącego protest zarzut nie dotyczył oddanego przez niego głosu, a odnosił się do osób trzecich.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty protestu wyborczego Z.D. są niezasadne.

Prawo obywatela do wniesienia protestu wyborczego wywodzi się z przepisów konstytucyjnych. Jak stanowi art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 979, zwana dalej u.wyb.2020). W zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 694 ze zm., zwanym dalej k.wyb.) (art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020).

Przechodząc do analizy podniesionych w proteście zarzutów, wskazać na początku należy, iż z dostarczonego przez wnoszącego protest dowodu w postaci kopii Protokołu wyników głosowania w obwodzie nr [...] w K. w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 12 lipca 2020 r. wynika, że w dniu 12 lipca 2020 r. osoba towarzysząca wyborcy zobaczyła na liście wyborców uprawnionych ujętych w spisie swoje nazwisko.

Osoba ta nie chciała głosować w OKW nr[...], gdyż głosowała już wcześniej w głosowaniu korespondencyjnym za granicą.

Zgodnie z zarzucanym art. 3 k.wyb. w tych samych wyborach głosować można tylko jeden raz. Do naruszenia przytoczonego przepisu doszłoby w sytuacji, gdyby np. ta sama osoba w jednych wyborach oddała dwa głosy. Taki stan rzeczy w przedmiotowej sprawie nie miał miejsca, albowiem osoba towarzysząca wyborcy, jak wynika z dołączonych do akt dowodów, nie chciała głosować w OKW nr[...], gdyż głosowała już wcześniej w głosowaniu korespondencyjnym za granicą, w związku czym nie oddała głosu podwójnego. Z tego też względu pierwszy z podniesionych zarzutów uznać należy za bezzasadny.

W drugim zarzucie, skarżący podnosił naruszenie art. 32 § 1 i 2 k.wyb. Stosownie do przytoczonego przepisu § 1 tegoż artykułu wyborca zmieniający miejsce pobytu przed dniem wyborów otrzymuje na wniosek zgłoszony pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej, przed sporządzeniem spisu wyborców – na podstawie rejestru wyborców, a po sporządzeniu spisu wyborców - na podstawie spisu wyborców, zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów. Zgodnie zaś z § 2 tegoż artykułu zaświadczenie, o którym mowa w § 1, wydaje urząd gminy. Jak wynika z akt sprawy, osoba towarzysząca wyborcy głosowała korespondencyjnie poza granicami kraju (w trybie uregulowanym w przepisach u.wyb. 2020), zaś przytoczony wyżej przepis traktuje o wyborcy zmieniającym miejsce pobytu przed dniem wyborów, który aby zagłosować powinien wystąpić z wnioskiem o zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu. Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie miała miejsca, dlatego też drugi z podniesionych zarzutów uznać należy za chybiony.

Jak stanowi art. 52 § 4 i 6 k.wyb., będący podstawą trzeciego zarzutu, wyborcę przedkładającego komisji zaświadczenie o prawie do głosowania dopuszcza się do głosowania po uprzednim wpisaniu go do spisu wyborców. Zaświadczenie o prawie do głosowania załącza się do spisu wyborców (§ 4). Natomiast na podstawie § 6 tegoż artykułu wyborca wrzuca kartę do urny znajdującej się w dostępnym i widocznym miejscu lokalu wyborczego, w taki sposób, aby strona zadrukowana była niewidoczna. W sprawie nie ulega wątpliwości, że osoba towarzysząca wyborcy nie posiadała zaświadczenia o prawie

do głosowania. Co więcej nie chciała głosować, w związku z czym nie została wpisana do spisu wyborców, nie została dopuszczona do głosowania, zaświadczenie o prawie do głosowania nie zostało załączone do spisu wyborców. Nie ulega też wątpliwości, że osoba towarzysząca wyborcy nie wrzuciła karty do urny, a zadrukowana jej strona była widoczna. W takim stanie faktycznym nie mogło dojść do naruszenia art. 52 § 4 i 6 k.wyb., wobec czego zarzut opierający się na tym przepisie nie znajduje uzasadnienia.

Wszystkie powyższe naruszenia wnoszący protest wiązał z art. 287 k. wyb. stosownie, do którego wybory Prezydenta Rzeczypospolitej są powszechne, równe i bezpośrednie oraz odbywają się w głosowaniu tajnym. W stanie faktycznym sprawy, w ocenie Sądu Najwyższego, nie doszło do naruszenia zasad powszechności, równości i bezpośredniości, w kontekście podnoszonych zarzutów.

Zgodnie z art. 323 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu. Stosownie do § 2, przytoczonego przepisu, opinia powinna zawierać ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności zarzutów – ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów kodeksu miało wpływ na wynik wyborów.

W przedmiotowej sprawie wnoszący protest nie wykazał zasadności zarzutów, dlatego też Sąd Najwyższy na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020 wyraził opinię, iż zarzuty protestu są niezasadne, o czym orzeczono w sentencji postanowienia.